

त य् जू

बुद्ध जयन्तिया लसता

सकल नेपाःमिपिन्त

निर्माणया ज्वलं ज्वनाः

ललित हार्ड वेयर स्टोर्स टेक् पा

भिन्तुना यानाच्चवना

फोन - १०३७३

ने. ट्रे. लि. न्ह्यो

टेक्

तय्जू (प्यं नू नु)

नेपाल सम्बन्ध

१०६८

बछला

स्वांयापुन्हि

सम्पादक

नारद बज्राचार्य

व्यवस्थापक

जि. बि. जोशी

कन्हैयाकुमार साय्मि

पिकाक

मी मी ध्वः

स्वापू - कालिमाति

५/६० येँ

दुजः

रामशरण साय्मि

मंगल साय्मि

राजेन्द्र महाजु

बुद्ध ज्यापु

थुगुल्याखप्

बसन्त कुमार साय्मि

प्रदीप आर. तुलाधर

श्रेष्ठ

नारद बज्राचार्य

कपिल बज्राचार्य

मंगलनारायण साय्मि

रामेश्वर साय्मि

शिवबहादुर श्रेष्ठ

लक्ष्मणकृष्ण ताम्राकार

रामशरण साय्मि

कन्हैयाकुमार साय्मि

इन्द्रमाली

जिमिगु खँ

मी मी ध्वःया ल्याःचा

स्तम्भ

शाबरी / घिसिबक धें

गौतम बुद्धया २५२२ बुसार्दया

लसताय्

भितुना

टण्डन एण्ड कंपनी

वत्तिसपुतली, काठमाडौं

फोन — १२६७२

पुन्हि पतिकं पिहांवइगु

भी लयपौ

ठवना दिसँ

तय्जु या मेगु ल्याःयात

थःगु च्वसुबियाः

ग्वहालि यानादिसँ

म्ये ॐ बसन्तकुमार साय्मि

लसकुस

भी नेपाःमि भी भी सकलें नुगः छपां वा स्वां ह्वयेके
लसकुस लसकुस जाति फुकं वा एकताया मत च्याके ।

भीगु थ्व देया भेष व भाषा
राष्ट्रियता खः तंके मज्यू
साहित्य कला संस्कृति देया
छाय्पाः खः ल्वःमंके मज्यू ।

नेपाः मांया काय् म्हाय् भीपि
मां भाय् लिसे वा मतिना याये
मनू जुयाः म्वाये मनू जुयाः म्वाके
ख्यायेवं तुं भी छाय्जक ग्याये ।

सकलें छह्ण खः छह्ण हे सकलें
भी भीया गथि ब्यनीमखु
नेपाः थ्व दतले थुलिमछि भाषा
म्हंकेत स्वःसां न्हनीमखु ।

जिके उकुमुकु दनावइ

तिमिलाया स्वाः स्वये मदयाः

तीरब चाय् दुसुनाच्चंगु छगू आकास

आकासया स्वर्बि थःत आकाचवनाह्म जि-छगू ले

तापाककं बःगु मोतरया हेडलाइटया जः खनेव

स्वर्बि हा जुयाः पवालां दनावइ

बाफं नुगः जायावइ

आतुरतां मन पिपिच्याइ

जि पम्हुइ मानि

थःत पिथने मानि

जिके उकुमुकु दनावइ ।

लिसवा:

थौं जि भचा उप्वः हे त्वना । जिगु पलाः थातय् मलाः ।
जुइधुं'कूगु घटना खनाः । जिगु मिस्सा त्यानुया वइ । अले त्यानु लंकेत व
घटना त्वःमंकेत त्वना । भात्थें धायेगु हे खःसा जि म्वायेगु संघर्ष खनाः
ग्यानाः थथे यानागु मखु । थपाय्धंगु संसारय् थोथीपि मनुत थःथःगु हे
बिचारय् अडिग दु । जिगु नं थःगु हे छगू अस्तित्व दु । जि नंला मनु हे
खःनि मेपिनि थें जि नंला मुगः दु । दः संसार खनाः विरक्त जुइ माःगु
नं छुं कारण हे मदु । जिला धन ह्लिलाः ह्लिलाः म्वाये मास्ति व ।
अले हानं छकः बिचाः याना, थःत थम्हं धिक्कार याना—‘छाय्ले हानं
बहनी बहनी सुलिमय् वने माःगु ?’ थ्व न्ह्यसःबा लिसः गनं गनं जिगु
नुगःया छकुनं बी- ‘थ्वला थौंकन्हय्या छगू फेशन !’

खला जि बिचाः याना थें व सुलिमय् शान्त वातावरण मदु ।
अय्सां दः व सुलिमय् न्ह्याइपु तायावइ । अले जि थःगु चायात न्ह्यालं त्यले
फयावइ । उकिं ला न्ह्याबलें जि व सुलिया मनुत नाप पाच्युं वनीगु अले
गनाच्चंगु म्हुतुसि हानं छकः प्याकः वनेगु ! जि थःम्हेस्यां हे मसिउ जिगु
पलाः व हे सुलिपाखे जक छाय् न्ह्यात । न्ह्यागु हे जूसां जिगु लागि थ्व

छगू निमम थें जुइ धुंकल । गबलम् जिगु अफिसया ई क्कचाइ जिगु पलाः
व हे सुलिपाले न्हाइ, खुकुरी रमया रंगीन बातावरणम् जि थःत
त्वःफिके । धात्थें हे धायेगु जूसा जिगु जीवनया एकान्त लैपुइ अय्लाखं
गुलि साथ बिल उलि जिमि लें दधुइ त्वःपयूहा प्रेमिकां नं साथ व्यूगु खइ
मखु । उकि हे मखा चाया खिउँइ व हे अय्लाःयात पाचिउँ वनां तुं
चवना ।

ह्लापा ह्लापा छकः निकः जक त्वैतलेला थ्व अय्लाः त्वनेगु बानी
न्हाबलें नं त्वफिके फु धइथें ताः । तर आःला दः अय्लाः त्वनेगु खेला
छगू तःधंगु तपस्या थें जुइ धुंकल । लिबाक दनेगु जिगु बानी जुइ धुंकल,
सुधस्या गुताः मजुइकं गुबलें हे मदना । दनाः ह्लाः तुति सिलाः स्वाः
सिलाः यःसा जा नल, ह्लाः थें च्वंसा जा हे मनसे अफिस बन । अफिसया
टिप्पणी फाइलय् हे थःत तंकुतंकुं अफिसया ई ववचायेव जि थःत
सिनाज्याया ज्यामि थें तायेके । गबलें गबलें ला ज्या यायां हे तुति ताति
इस्सुसे चवनावइ । बिचाः वइ मनं थ्व जि थःह्वा रमया प्रताप ला मखुला !
मखु, मखु थ्व खइ हे मखु ! गरम जुल जुइका । थज्याःगु हे सिधंसा
बीगु लिसःया नापनापं चा-ह्लिया घःचाः तुतुं जीवन मतापं न्ह्याना
चवन । जि थःत थम्हं ध्वंलानाचवना । चाया लरलस्ताय् हे जिगु जीवनयात
तंकां तुं चवना । जिगु जीवनया परिभाषा थुलिइ हे कुंका चवना । रेल्वे
टाइम-टेबुल सिबें नं पक्कागु टाइम-टेबुल जिगु जीवनया टाइम टेबुल
जू वल ।

ह्लि थःगु लं त्वःताः चायात सःती, चां न्हियात न्हूगु लं किकाः

बनी, बमालेन्दरया पीत पुपुं बनी । वहे निममं थःगु जीवनया लैपुइ
 न्ह्यानाच्चवना । ई बनेत छु माः । न्हि ला, लां दं । निदं स्वदं लिपाया खं
 सः जिगु ह्य सुख मदया वइ । त्वचं कल ला धकाः धुकुमान जुइ ।
 खै फायेबलब् नं हि त्वाकज्याना वइगु । तर जि बिचाः याना शाय्द
 आपाः हे गरम जुल ला । उकि आः त्वने मखुत का बर सुलिया लैपुं हे
 जुइ मखु । तर अफिस-ई कवचायेवं जिगु पलाः ह्मिगः ह्मीगया पलाख्य
 तुं लाःबनी । हाने व हे कालांकुलुं हाःसः तायेदइ । व हे ह्यसिउगु इल्ल
 स्वाःत । गुलिखे चिप जुयाः नं निपगु गिलास टेबुल्य् थिंग दनाः जितः
 त्वलाहां स्वइच्चनी । जिगु ल्हाः जि हे मचाहेक उसिहि न्ह्याइ । ह्मातय्
 गिलास ! गिलास ज्वैज्वं सुथय् खै फानाबलया हिपातः लुमंसे वइ ।
 अक्लाख्य स्वया- भन जितः हे स्वयाः ह्लिला च्वंथें च्वन । पाःफया —
 थौया लिपा गुब्सं गुब्सं हे त्वने मखु । अले थौं ह्मापालिपा सिबें भचा
 अप्वःहे त्वना । ह्मापालिपा स्वयाः अप्वः वेधेचुइक छैय् वना । लासा
 माला । थौं जितः लासां नं बाय् मबिउ । लासां घ्वानाः बैय् थ्यने हल ।
 तर जि बयात चकना मबयना । सुंकतुं दना ।

थौया लिपा गुब्सं त्वने मखुत धकाः पाःफयागु लछि निला ति
 दये धुंकल तर अय्लाः मत्वनागु ह्लि धाःसा गबलें मवल । आःला जि खै
 फायेबल्य् खैया पलेसा हि हे तुं वइगु जुइ धुंकल । तर जिगु नुगलं भज
 नं धइच्चन आपाः हे गरम जुल जुइका । थज्याःगु तःधंगु घटनायात
 नं चिकिचा धंगु बिचारं हाचां हाचां गाया बनाच्चन ।

छन्हुया खै सः । अफिसया फाइल पैं ज्वनाः हाकिमया कवथाय्

दुहां वने जक त्यानागु भाःपियां पी मफयेक इकुसे चवनावल । न्हकुं
 चःति नाः नाः वल । अज्जः बःकया । न्याक पृथ्वि हे चाः चाः हिल ।
 भाराकू भवतुल । हि अथे हे चकंछिति वल्लल जुइ । थुबलय् प्यल्ले
 पासापिसं भुं वये धुंकल । इमिसं हे दः अस्पतालया लासाय् थ्यन ।
 तर... श्व जिगु नुगः ... अज नं श्व नुगलं वहे ववपुंगु बिचालय्
 हा कयाच्चन-जितः न्हापा-लिपा स्वयाः अप्वः हे गरम जूगु जुइमाः ।
 एक्स-रे काइ । डाक्टरया रिपोर्ट कथं जितः टि०बी० जुल । टि०बी०
 या कीत खनाः-धात्थे-जि छफुति बाफुति हे आत्ते मचायाः । थौंकन्ह्य
 ला छु टि०बी० घइगु साधारण ल्बय् जुइ धुंकल । गय् गय् अना-
 बास् थन थाय् लाकू वयाः जिके गनं गनं म्वायेगु तिब्र इच्छा दनावल ।
 जितः जि माकुक्क चुप्पा नइच्चने मास्तिवल । अस्पतालया लासा खल्लं
 जितः म्वासें वल । थुबलय् लाक डाक्टर दुहां वल । डाक्टर खनेवं
 जिगु ह्युतुं खेग्वः पिहांवल-‘डाक्टर साहेव ! जितः म्वाकादिसैं । जि
 म्वाइ मखु ला, डाक्टर ?’

डाक्टरं जितः बांलाक स्वये धुंकाः न्यन-‘छि अय्लाः
 भपिया ला ?’

सत्य खँ कना--‘अथे हे भिदै न्ह्यः निसैं मदिक त्वना वइच्चना ।’

‘चुरोट ले ?’

‘चुरोट नं ।’ जि चीहायेक लिसः बिया ।

‘छि ब फुक्कं त्वःता दी फु ला ?’

दकलय् लिपा न्यंगु श्व न्ह्यसलं जितः वाथावाथा कंकल ।

चन्निमय् न्यना-छु जि चुरोट अय्लाः मत्वःतूसा जि लाइ मखुला डाक्टर ?’

‘केस इज सिरियस । मिदिल स्तेज पार जुइ धुंकल ! आः
नं छि चुरोट अय्लाः भपीगु सा वासः मयाःसां जिउ ।’

‘डाक्टर जि न्हागु नं त्वःते फु । जितः म्बाका ब्यु ।’

‘अय्ला ठिक जू ।’ थुलि भयाः डाक्टरं दः आपाः हे वासः
ब्याबी ।

थौकन्हय् जि अय्लाःया पलिसा वासः त्वनाः चुरोटया पलिसा
इन्जेक्सन कयाः म्बानाच्चना । लच्छिति अस्पतालय् च्वनावलय् ल्वय्
क्वलालां वइच्चन । जि दनाः उखेथुखे चाःह्यू नं वना । डाक्टरं नं
अस्पतालया ख्यलय् चाःह्यु धकाः धयातःगु । अस्पतालया वातावरणं
दिक्क जुयाः छन्हु जि शहरपाखे चाःह्यू वना । चाःह्युह्यु त्यानुचाया
वल । च्या पसलय् दुहां वना । मेचय् भुग्रुक पयतुना । च्याया निर्मि
छयं पल्लनां इल्ल अय्लाःया गिलास ज्वनाच्चं पि खन । जितः इकु
थें मू हाया वल । ह्युतुइ जायेक ई बुल्ल बुल्ल बुयावल । तसकं तसकं
सक्सक् धाइवल । अस्पताल भर्ना जुइ न्ह्यः त्वनागु खँ लुमंसे वल ।
मेपिन्सं घुतुघुतु त्वनाच्चंगु खनेवं अय्लाःया पीजाय् जि थःत चीमफुत ।
अले डाक्टरं धाःगु खँ लुमना वइ । बिचाः याना—आःला जिगु ल्वय्
लाये हे धुंकल नि । थौं छन्हु त्वनां छु हे जुइ बरु ध्वयां लिपा
जीवनभर त्वने मखु का । इच्छायात स्याये मत्यः । मनय् खँ धौबजि
वायेकाः जि मेचय् त्वल्ले जुयाः तुं च्वना । न्ह्यःने ब्यरा वयाः
भवाताहां दनाच्चंगु जि गसू हे मरु । वाःचायेवं काचाक्क ‘रम बगः’
वइबिया । याकनं हे रम ज्वनाः वल ।

आज देशमा विद्यमान हाम्रा पछौटेपनका जति समस्याहरू छन् उत्तिकै नेपालले विकासको बाटोमा अघि लम्किने संभावना र उपायहरू पनि अवश्य छन् । यसका लागि ज्ञान शीप र संचालन विधिलाई विकासको आधारशीला मानेर केवल विशेषज्ञहरूको चाहनाको भरमा केन्द्रबाट योजनाहरू थोपर्नु भन्दा आम जनताले मनपराएको र सामान्य जनताका आधारभूत आवश्यकताहरूबाट अभिप्रेरित भएको योजनाहरूको कार्यान्वयन गर्न सकेमा नै सच्चा उपलब्धि हासिल हुन सक्नेछ ।

-श्री ५ वीरेन्द्र

श्री ५ महाराजाधिराज सरकारको सदिच्छा

अनुरूप देशको सतत स्वस्थ आर्थिक विकासको निमित्त हर सम्भव सघाउ पुऱ्याउन आफ्नो २३ सौं बर्ष प्रवेशको अवसरमा नेपाल राष्ट्र बैंक परिवार प्रण गर्दछ ।

नेपाल राष्ट्र बैंक
परिवार

बाखं ❀ रामशरण सायूमि

शहीद

दुवा: । दथुइलाक छह ट्राफिक । ट्राफिकं गवलें ह्याउँ मतसा गवलें
वारुँ मत कयना चवनी । वहे इलय् मोतर छगः वयाः वैत हाकुगु मत
कयना थकी । न्हिया न्हियं ह्याउँ मत, वारुँ मत कयनीह्य ट्राफिक यौं
सदां सदांया हुनि हाकुगु मत तुलुहुं स्वयाचवनी । तर वया छफुति
छफुति ह्याउँ हिया लिचवः कथं छप्वाः छप्वाः तुयू मतया छुमां बिया
चवनी ।

रम गिलासय् प्वंका । थौं रम दः तसके साः तायाबल । मसाइगु
नं गथे । लछि लछि त्वःता थौं दकलय् न्हापां त्वनागु । रम फुकाः
थेवेचुइक अस्पतालय् तुं दुहां वना । मूलुखां दुहांवनाः जवपाखे चाः-
हिला । सिमेन्तवा स्वाहाने गयेत बार जवना । छपु निपु स्वपु यायां
स्वाहाने-त्वाथः गया । न्यापुति छु गल जुइ दः स्ननन इकुवा बल ।
मिखाय् जालि भुंथें बुलुहुं हाकुया वन । अस्पताल छगुलि हे म्बलाय्
व्वःथें चवन । आः दुनी ला अले दुनी ला ! अलें जि छुं हे म्बलाय् वन । ..

कविता ❀ नारद बज्राचार्य

जिं झ्यालं ववस्वयागु खः

जिं भयालं

ववस्वयागु खः

जिं भयालं पिने

मिखा ववयागु खः ।

वस्

जिं धाये-श्व जिगु धृष्टता मखु

भयालं पिने स्वयागु

गुम्म च्वंगु ववथां-मिखा पिने ववयागु।

जिं भयालं

ववस्वयागु खः

जिं भयालं पिने

मिखा ववयागु खः ।

बस्

जि धाये-थथे जि स्वयागु

जिगु मिखां

यव्व लँ थुइकेत स्वःगुलि खः

जिगु क्वथाय्

जितःतुं मल्ताकुं थंगुलि ।

जि भयालं

क्वस्वयागु खः

जि भयालं पिने

मिखा व्वयागु खः ।

बस्

जि न्यने-जिगु क्वथाय् जितःतुं

थथे अपरिचितता छाय् ?

जिला क्वथाय् च्वंगु धू

सफा याये त्यनागु-जक खः

थःगु क्वथां पिनेनं

गथे च्वं-स्वयागु जक खः ।

जि भयालं

क्वस्वयागु खः

जि भयालं पिने

मिखा व्वयागु खः ।

बस्

जि धाये-जिला छुं मयाता

भयालय् च्वंगु भकि

छखे चीकागु जक खः

भयाःया चुक् चायेका

केवल ववस्वयागु जक खः ।

ख्यालिकुं

छम्ह—(पवर्गियात न्यागः ध्यवा बियाः पासायात) धात्थे भीसं थयाःपि

पवर्गितयूत भवहालि याये माः ।

पासाम्हं खः धकाः छयं संकल । चाःहिहिउं मेह्य छह्य

कम्हाचाइपुसे च्वंह्य पवर्गि छह्य नापलात ।

पासा— का भाइ, थ्वइत नं ला भवहालि याये माःनि ।

छह्यह्य— दक्कसित बियाच्चंसा ला भी ताथ पल्टे जुइका ।

(भवा चिसलं) जिके मेगु ध्यवा मरु धया ! ❀

प्लास्टर्ड लहाः, छगू विवसता

प्रत्येक लहर ब रहरया दुने
च्चापु गुंया नुगःचु हे खाइगु स्वाउँगु फसं ककं
स्वाउँया वँचुया वंगु
जिगु थःगु हे सःया बिडम्बना थ्व
गन वालं हे तुसि खुयानइ
अन ज्यापुया ज्याया छु मू दइ ?
दिथ्य भाःपाः नुगः कुनं गन ।
मादक व ग्रन्थया दुर्गन्धता वइ
जन अस्पतालया इमर्जेन्सी दुने
डाक्टर बिनाया इमर्जेन्सी केसत जाइ
गुलि मे चब्बुना च्वं पि
मतिनां सुनां 'किस' नयाः ?
गुलि मिखां नानिचा लिहां वः पि
सत्यं भक्तः मल्लासे ववानाः ?
गुलि तुति त्वःधूपि
कासा ख्यलय् भेल्लाः जुयाः
जि थः ला ल्लाः त्वःपूहा

उकिं

डाक्टर बिनाया डाक्टरं याःगु

मोजनाया योजनां जाःगु प्लास्टर्ड जुइ

त्वःधूगु ह्लाः स्वानाः

म्वायेत स्माःगु दुने वइ बिश्वास खनाः

सर छुं दिं लिपा प्लास्टर्ड दुने

उलि उलि संक चुप्पा नये भनं

खने हे मदुपि 'सि' दाइ उखें थुखें

न्याः थें न्याकाः पयने मजिउगु ई मत्यवं

थःह्यं न्याःगु वाः चायेकं

प्लास्टर भ्यानाः

नि थःगु हे विवशता दुने

भ्याना च्वना ।

संसारय् छुं ह्यूपाः थःथःम्हं जुइमखु, वैतला हयेमाः

— गारिफिल्ड

पःखाः

१. पःखाः भोगु छेँ नाप सतीगु खँग्वः खः । भोगु छेँ नाप पःखाः प्यपुना च्वंगु दु, कयन्नय् प्यखेँ पःखाः दु । जितःला ताः मनूत सम्यता पाखे पलाः छिनाः छेँ दयेकाः च्वने न्ह्यः पःखा दयेकाः च्वंगु जुइमाः । लिपातिनि छेँ दयेकाः च्वंगु जुइमाः । तर गुँइ च्वनीपि पाख्यातसें नं पःखाः मदयेकुसे च्वंगु मदु । इमिसं नं पःखाः दयेकाः च्वंगुदु, तर, इमिसं पःखाःयात “गारो” धया वयाच्च्वंगु दु । शहरयागु रहन-सहन, सम्यता वा वातावरणं प्रभावित जुयाः इमिसं नं ‘गारो’ यात ‘परखाल’ धया हल । ‘परखाल’ खँय्तय्सं भोगु भाषां त्याये कया तःगु खँग्वः खः । खँय् भाय् ल्लाइपिसं ‘पःखाः’ खँग्वःया ल्यूने ‘ल’ चिनाः परखाल, यानाः छयःगु मखु, खँय् भाषाय् भोगु पःखाः खँग्वः तत्सम कथं छयला तःगु खः* ।

२. पःखाः खँग्व गनं वल व सापहे सीके मास्ति वःगुलि पःखाः यागु जातः मात्तुमालाः स्वया । ग्हापांला पःखाः हे मा-खँग्वः जुइमाः धइगु छगु सद्धा लुयाच्च्वंगु खः । गबलय् पःखाः खँग्वःयागु जातः

---

* स्वयादिसँ ‘भयाल’ शब्द छगु अध्ययन ।

तुल्य अवलम्बः श्व सङ्का असत्य जू बन । पूर्वक जातः स्वये धुंकाः
तिनि सिल । पःखाः भीगु भाय्या थःगु हे पहःयागु खँग्वः मणु । तर
थः पहःयागु खँग्वः याये धुंकागु खँग्वः खः धकाः बांलाक सीदत ।

३. श्व हे पःखाः खँग्वःयात पुत्तु पुइकास्वयाः च्वना च्वनाबलम्
भीगु भाषां कतः भाय्यागु प्रभावयात नुना व्छये फुगुनं थःगु हे कवं
यागु पहःखना । धात्थें धायेगु खःसा श्व हे पहः भीगु भाय्यागु छु
बिषेयता खः । धन्याःगु बिषेयता भाय् म्वानाच्चंगुया छुगु कवंका
चि खः, दसु खः । थये मेगु भाय्यागु खँग्व नुनाः भीगु भाषां नुगु
कवं छयलाच्चंगु, उकि याता भाय्यात विकास यायेत छुगु कवं निबंका
थें जुवाच्चंगु दु ।

४. पःखाः खँग्वः यात नेपाल भाषायागु मौलिक खँग्वः खः
धकाः खन् भाषाविदतय्सं च्वइतःगु दु । मेह्मा भाषाशास्त्र दिदावो
कथं खन् भाषाविदतय्के खँग्वःयागु व्युत्पन्न मालेगु ज्या साप हे कन-
मिक्ता दु । अले पःखाः खँग्वःयात कथाः इमिसं व्युगु व्युत्पन्न पुइ
कचिन्ता तथाः भुतुमालि व्ययेकिगु थेंज्याःगु कल्पनाजक जितः ताः ।
हानं खन् विद्वानतय्सं पःखाःयागु व्युत्पन्नयात कथाः बालचन्द्र शर्मा
ये ज्याःह्यस्या सम्पादन याता तःगु शब्दकोषय् पःखाः खँग्वःयागु
पू-खँग्वः संस्कृतयागु 'परिखा' धकाः च्वइतःगु दु । थये 'परिखा'
व्युगु बाल्म भीगु भाषाया खँग्वः ल्युने 'ल' तनाः खन् भाषा
खँग्वः दयेकाः छयलाच्चंगु थइगु अवेज्ञानिक तर्क खः । श्व खँ
अवयव खः धकाः 'अयाल' शब्द छगु अवयवेन' पैगु लेखम् जि प्रमाणित
याये धुंनु खः । हानं भाषाशास्त्री नुनामणि उपाध्याय रेग्मी च्वःनु 'नेपाली

भाषाया उत्पत्ति' धइगु सफुली पःखाः खँग्वः नेपाल भाषायागु खः ।
तर संस्कृतयागु 'परिखाधार' हे 'परखाल' यागु मू खँग्वः जुइमाः धइगु
संकेत बिया तःगुदु, गुगु तर्क सापहे अवैज्ञानिक खः ।

५. पःखाः खँग्वःला संस्कृतयागु खः । अय्न् संस्कृत परिवार
दुने लाःगु भाय् मखु । आदिबज्र बज्राचार्यजुं नेपाल भाषाया मापि
छगु संस्कृत व तिब्बत-बर्मेली परिवारयागु छगु बोलिया मिश्रणं
बने जूगु छगु न्हूगु जन्मजात भाषा धकाः च्वयादिल । तर व नं असत्य
खे खः । छायाःसा भीगु भाय्या मांभाय् संस्कृत ख हे मखु । भीगु
भाषाया क्रियायागु स्वभाव, ध्वनि, रूप तत्व आदि बिचाः याना स्वयंबल्य्
संस्कृतनाप सर्गः पाताः थें पाना च्वंगु दु । बलु एकाक्षर परिवारया
खलःतयेगु नाप आपाःहे सती जू । आः न्ह्यसः वइ संस्कृत भाषाया
थुलिमछि खँग्वः गथे वलले ? लिच्छवि काल्य् संस्कृत भाय्यागु आपालं
प्रचार जूगु दु । उगु इलय् जनभाषा कथं म्वाना च्वंगु नेपाल भाषायात
संस्कृतयागु उप्वः प्रभाव लाइगु स्वाभाविक खः । संस्कृत व नेपाल
भाषा ध्वदुगु थुलि पुलांकि व अन्दाज तक याये थाकु । संस्कृत नापं बलना
वःगु भाय् जूगुलि संस्कृतयागु प्रभाव उप्वः लाइगु छुं अस्वाभाविक मजू ।
उकिसं मल्ल काल्य् संस्कृतबाजतय्सं यानाः भूत उप्वः प्रभावित यात ।
थथे संस्कृत भाषां प्रभावित यानाः त्यासा कथं वयाच्वंगु खँग्व मध्यय्
पःखाः छगु नं खः ।

६. भीसं पुलां पुलांगु साहासन, ताम्रपत्र, ताडपत्र पुत्तपुइका
स्वयेबल्य् थ्व खँयात लिधंसा बिउ । पःखा खँग्वः छयले माःथाय्
नेपालभाषाय् संस्कृतया 'प्राकार' खँग्वः छयला तःगु दु । प्राकार' खँग्वः

हे पःखाःभा माखँव खः । 'प्राकार' खँवः गुक्थं पःखाः जू वन
उकिया दसु बीत थव खँवःयागु अध्ययन यायेमाः । 'प्राकार' छथुं
अप्रभ्रंस जुयाः पःखाः जूवंगु मखु । 'प्राकार' खँवः कोथाया प्यखेरं सुरचाया
लागि दना तःगुयात धाइगु खः । गुगु खँया प्रमाण साहासन,
थ्यासफू आदि आदि दु । मल्लकालया उदय निसें प्राकार हे छयला
वयाच्वंगु दु लिपा अप्रभ्रंस जुयाः नेपाल भाषाय्-पःखाः जू वल । 'प्राकार'
खँवःहे भगभ्रंस जुजुं पःखाः जू वःगु हे पःखाःयागु जीवनी छः ।
पःखाःयागु अर्थ, प्रयोग सम्बन्धय् चवय् धाये धुंगु दु ! पःखाःयागु
कालक्रम मल्ल ई न्ह्यः निसें सच्छि दँ न्ह्यःया दुने थुकथं हिला
वयाच्वंगु दु-प्राकर > प्राखार > पराखार > प्रखार > परखाल > पःखाः >
पःखाः ।

संस्कृतयागु छगू खँवः ज्यत्तु ज्यलाः भोगु संस्कारगत खँवः
जू वःगु दु । उकि पःखाः खँवः नेपाल भाषायागु मखुसां बुलुङ्गं रूप
हिलाः भोगु ध्वनिकथंयागु खँवःथें मचायेक जू वःगु दु ।

(अप्रकाशित सफू भिगु भाय् : 'भोगु खँवः' या छकचा)

ग्याहालि कयागु सफू व लेख :-

१. मेडियमल नेपाल III, IV : डि. र रेग्मी
२. पूर्णिमा पत्रिका : इ. शं. मण्डल
३. ऐतिहासिक घटनावलि
४. भाषाः लियोनार्ड ब्लुमफिल्ड
५. लिच्छवि संस्कृति : ज. च. रेग्मी
६. इतिहास प्रकाश : इ. शं. मण्डल
७. भयाल शब्द छगू अध्ययन : इन्द्रमाली

संसार

सृष्टिया संसार दुने

मेगु छगू संसारया जन्म जुल-मनुखं दयेकुगु

श्व संसार दुने

छगू अनास्था दु

मनू मनुखय् भिन्नता दु

छहस्यां मेहो सित

कोह्यांका स्वयेगु वानि दु

स्वर्ग व नर्कया भिन्नता दु

उकें

छखें भराय्धंगु महल-गन

मनूया छचनं-आय्स्ट्रेया सोभा बिया च्वनि

मनूया हि दयेकूगु किपां

बवथायात भः भः धायेका च्वनि

मेले-न्हिच्छीया चःति

छछाः मगाना च्वनि-

महल दयेका च्वंनि

प्याः गु छेली चवना
म्ह ल्लोंका चवनि
थुकथं
मनुखं दयेकूगु संसारे
छम्हेसिया बिबसतां
मेम्हेसित फाइदा जुया चवनी
तर आः थुजागु संसार दै मखुत ।
दुसां ताः तक चवने फे मखुत ।
छाय्कि, मनू
मेगुहे संसारया परीकल्पना याये धुंकल

काठमाडौंनिसें बीरगंजतक
आराम पूर्वक वनेया निम्ति सदां
जिमित लुमंका दिसें

टिकट दइगु थाय्—

सुन्धारा, खिचापोखरी

मिनि एक्स्प्रेस
कासिमाति

त्वहं

व तग्वःगु त्वहं
वयात तछयाये माः ।
व त्वहंयात
मुगलं छयानाः सां
बारुदं मुइकाः सां
तछयाये माः ।
त्वहंयात कुचा कुचा मथसे
अथे तयातल धाःसा
छन्हु वा फय्या भोंकय्
व पहाडं गुरू कुतुं बयाः
भीतहे त्यली । स्याइ
उकें
व त्वहं तछयाये माः
कुचा कुचा बले माः
नत्रसा भी फुकसित छन्हु
अजिगरयात पहाडं त्यःथे
त्यला तइ ।

पल्पसा त्वत्

पल्पसा त्वत्

गुप्ते त्वत् ?

गुप्ते त्वत्

द्वये त्वत्

अदम् त्वत्

अदम् त्वत्

व्यसे त्वत् ।

महितं विद्वेके त्वत्

तः

पितृद्वये त्वत् ।

रमाः स्तुतम् वदन्ताः

बलात्कारं भावा कर्तव्यम्

अकनम्

पल्पसा त्वत् ।

बहुभुक्तं वंशं नीनता

तन्मनाः / तन्मनाः ।

गाराहं मुक्तं संः वल ददुद्वुमि

वा धवयेकं पुदके वंके मरुद्वि धुमि

फल् मवयेकं पुदके वंके मरुद्वि धुमि

वा वदन फल् वदनवा

दुमा

पल्पसा त्वत् ।

१

थलय् बनेमाःम्ह जि
स्वपया बसम् च्वने लात
वं योगुहे लःला मणुसा
काचाक्क पी च्वसे लात

२

म्हाः धयांहे ज्यूगु मखु
ब्याहा याये हे माल
मछाः धयांहे ज्यूगु मखु
ख्याः याये हे माल

३

मुथय् च्वकि निगः जक हलाबीमाः
वखुं वयां हुल्ल भुंवइ
छिके ध्यबा जक दयेमाः
म्हा म्हाः धाःसां ल्यासेत न्यू वइ।

४

मेला पबंय् बसम् च्वनेत
ध्वात्त ध्वाना दां बनेमाः
थों कन्हे जमानाहे हिल
ग्याहा यायेत नं चुनाब यायेमाः।

श्व छगू येँ देया बाहाः खः

अँ भी छगू तःधंगु चुकय् दुहां वने त्यनागु दु

श्व येँ देया छगू नां जाःगु बाहाः खः !

चाकःलिं छेँ या छेँ, दश्वी भगवान बुद्ध !!

अन,

मिजंत नं दु, मिसात नं दु, मच्चतनं दु

आखः सःपि नं दु, मसःपि नं दु

डाक्टर, इन्जिनियर नं दु, कबि लेखक धाःपि नं दु

राजनीति व समाजनीतिया सिरपाः काःपि नं दु

तर,

अन एकता मरु, मेल मरु, ल्वापु ख्यापु यक्कोहे जू

थः मच्चसें मां भाय् ह्लात भकाः

ब्वः बीपि मां बीत नं दु

श्व छगू येँ देया बाहाः खः ।

अन,

भैरःचा ज्यापु नं दु, काजि सरदार धाःपि नं दु

अले भी भी भाधां मुलय् तयाः गःकीत स्वइपि नं दु

स्वालय् स्वाःपाः पुया थःगु स्वाः सुचुकीपि नं दु

श्व छगू येँ देया बाहाः खः ।

उखुनु,

उषाचा पिंषाय् मनूत वःगु

इहिपाःया खँ ज्वनाः ह्य स्वः वःगु

तर जःला खःलातय्सं पवाना बिल

उषाचिगु इहिपाः जुइमफुत

छाय्कि श्व छगू येँ देया बाहाः खः

उके

धन थः सु ?

कतः सु ?

ह्यसीकेहे थाकु ।

गौतम बुद्धया २५२२ बुसादंया

सकल जनया

भिक्षुना

झिकपिन्त मदय्क मगाःगु-पेस्त्रि, फ्रुटकेक, किमरोल,

डोनत, पाउरोटी आदी नसाज्वलंया निम्बि

जिमित लुमंका दिसँ ।

अत्याधुनिक मेसिनं तयारयाना झिकपिनि सेवाय्

सधां तत्परजुया दं वयागु दु ।

यती बेकरी कंपनी (प्रा) लि.

बागवजार फोन- ११५५३

स्वदुवाःया लँजुवाः

‘तु म्वाःमरुगु लँ ह्जानाच्वनागु व ? थीकम्हम् नँ वनः वने
सलः वने धकाः हासाच्वनेगु बांलाः जा ? माःगु माःथे या तर आमन्वाःगु
नातिकुति लँ धन ह्जाः वयेगु मरु का ।’ धकाः ह्जसला तहावत
माःतहा न्वानाच्वन । ह्जिद्धि च्छि व हे भाकल यानातःगु वनः वनः
पयाये धकाः ह्जसला ततां थः माःतयात धुवांथु लँ थ्वका च्वनीगु
वया व छता ज्या पुमवंतले छुथे छुथेका ! जा नःगु हे निव
मम्हः वें ! माःतहा हिसिपूणंया थाःसा थज्याःगु लँ न्यने मार्त वाविरि
नँ पिही वः ।

थी नँ छेय् तु जक थ्यन कलाःया व हे पुलावें लँ
माःगुलि हिसिपूणंया हातुं थ्ये व्वःफये माल । तर ह्जसला हे वनः
व्वये थुंसेलि सालाक हे त्वह्ज ! माःत वनाः छाव् थ्याये धावें व
जिहः पूर्वकेत सन—‘छुने जिमि कलः छगः वने धमां !’ वने नँ तविर
जा ? मरु, छितः छुं बिकः जुवला ? व नँ तापाःसां छुं धायेला ।
म्हयपिहयं—निपलाः स्वपलाः छिउसा थ्यं ! वरु छितः लाःवतव् वन
का ।’

मगालम् तँसा छुह्वं हिसिपूणं नन्वात—‘हिमांया छप’ वनः ।

ह्लिछि चछि म्हुतुइ व हे खँ । छँ मेगु खँ हे मरु ला ? छन्हू ला
 तिन्हूला व आम्ये धइचवनेत । जितः आम कलः बनेगु भाकल तइतइगु
 धालकि हे कपाः स्थानावइगु । ध्व छँ आमज्याःगु वधपुंगु बिचाः चन्नक
 पासा मच्छः तले धरोधर्म मुम्क चवने । मूर्ति-पुजा धालकि हे जरङ्ग
 तं व्छयावइगु । अन्ध विश्वासी ! मिखा तिसिसउ !!'

भाःतया पहःचह सिउहा जुयाः हानं अत्तेरि खँ लिसा कान-
 'का माःगुला आम अपाय्हाःगु खँ ! भी माचाछि द्यके वनेत गुलि
 हेदा तुइ धकाः ! व नं छँय् नयेया पलेसा अन वनाः नयेगु ! आखिर
 पातं छु ! छि वये मलाःसा मस्तनाप जि हे जक सां वनेका बरु ।
 छु बाये, छि जागिर जुइवं हे 'कलः वये' धकाः मतिइ पयानागु, आः
 मवेसे छु याये ! दःयात छालं छु स्यनी धकाः, भिनीगु सिवाय । जिउसा
 ध्व ज्याखँ थौकन्ह्य् पाखे हे क्वचायेका ... ।'

ह्लसला तताया खँपु भवःलने मलाःनि नमिग्वाः ख्वालं हिसिपूर्ण
 भवाम्पुल--'का मुम्क च्वँ । जितः आम ताहाकःगु न्वचु न्यने मयेल ।
 कुण्ण च्वँ धारेलि ला चवनेमाः । आम्ये पारापारा हाला चवनकि सी
 धुंरुगु तं नं व्छयावइ ह्लां । म्वाः मरुगु अप्वः खँ ह्लानाः व्छःमिइ
 ध्यः लुइमते । आः हानं खँ तनाचवनकी म्हुतुइ च्वन्चंम्ह तं-लासय्
 नं ह्लातय् पयतू वइ ! धाइगु ताःला ?'

भाःतं धाल्ये अप्वः हालकि दा हे दाइला धकाः ग्यानाः ह्लसला
 चिचा हाकयेक सां न्वानां तुं त्वः तल--'छु पहःयाम्ह त्याः !! कलः
 छगः व्छयेत हे थाकुचाः । कलः बने लिबात कि मखुगु खता जा छुई
 छुई हँ ! छि जा स्याः याना दिल ।'

×

×

×

महामानव गौतम बुद्धया

२५२२ बुसादया

ल

स

ता

य्

स क ल ज न या

भितुना

रत्नफिड इण्डष्ट्रिज

बालाजु औद्योगिक क्षेत्र

काठमाडौं ।

न्हसला म्हं मफुगु अयेहे लत्या निला दये धुंकल । न्हापा भचा
 मचा इकु थें च्वनाः कपाः स्याकाः चंह कल्य खुन्हु निसें उसाय्
 सदयेकल । जिवं वमलाःम्ह न्हसला ! ल्वचं ववत्यत्यं थौं सिउ व ववय्
 जक ल्यंदनि । कलाःया चिउताः जक काकां हिसिपूर्णया सुधां न्यताः
 ववय् व्छांवये धुंकल । कलाःयात वासः यायां वया फचित । छेया
 अवस्था स्यस्यं वनाच्चंगु वया मखें मजू । कलाःया थासय् मलाःगु
 मानसिकता प्रति वया अप्वः चिन्तना । ख नं खः न्हसलाया ल्वय् उखुनु
 हे ववलायेका थके धुंकूगु डाक्टरं । निन्हु छु भासु लन इलय् वेइलय्
 स्यालय् तिउम्ह थें विशब्द विशब्द हालीगु, थः हे थःके तंम्ह थें खँ ह्लाइगु,
 सात्तु वंम्ह थें थाराथारा न्हुइगु याना हल । वयंवयंपि डाक्टरं ल्वय्या
 हा लुइके फुगु मखु । छतावता वासः च्वया थकी, छु नि छु ! रामबाण !!
 थुवे ल्वगि न्हियान्हिथं तच्चः । छन्हु धकाः ववलाःगु दिन मरु ।
 हिसिपूर्ण दिक्क चाः । वया वयाये ध्वयाये धइगु हे ववःछी मफु कलाःया
 म्हमसिउ ल्वय् खँखं । अफिस वनीम्हेस्या गुब्बं मन थातय् तयाः
 वने मखें । अफिसया पासापि वया हिलावंगु पहः खँखं अजूचाः । खनं खः
 हिसिपूर्ण अफिसय् सां मन छेय् । छुंहे ज्याय् ववथीक ध्यान तये मफु ।
 म्निपूगु नुगः घाना तःम्ह थें ।

पिने छुं भचा ख्वाः चकंकाः वइम्ह हिसिपूर्ण छेय् ध्वनेवं
 न्हावले न्हावले सिमां कुतुंबःम्ह माकः थें, चिनःम्ह खार्थे भुग्लुं भुग्लुं ।
 थौं न अफिसं तप्यंक छेय् लिहां वइच्चंम्ह छगलिइ जक ध्वनेवं तलय्
 कलाः वेसुरं हालाच्चंगु ताल । काचाकाचां थाहांवन । न्हसला सेंसेफुंफुं
 वयेका च्वन । लाकां हे मत्वःतुसें लासाय् वनाः कलाःयात बःविउ

बन । ह्लातय् छयं दिके बिल । कपालय् वइच्चंगु चःति ह्लातं हुया
बिल । भचा दिनाः न्हसलां न्यन—‘नकतिनि अफिसं भाइगु ला ?’ थाहां
हे मवःगु कलाःया सासः खनाः वया कन्नाचाः । चीहायेक लिसः बिल
—‘अँ’ ।—कपंचापि ग्व ?’

‘कुने लाछिइ ह्मिः वनाच्चन थें ।—’कलाःया लिसः ।

चःति हुहुं—‘न्हाचः छाय् अय् हालागु ?’

न्हसला— ‘अँ, न्ह्याबलें अय् हे का । छकः ला निकः ला व सदां
सदां हे अथे । छभाः छु न्ह्यःवःथें च्वनी ह्मगसय् नं धाये मफयेक ज्वलय्
नं धाये मफयेक हुं लुखां छत्याः हाकुक हुंरें दुहां वइगु । छुं याये मलाकं
दः त्यलायंकीगु । हिनू हे चब्बू थें च्वंक ववत्यःगु सहः यानां सहः याये
मफयेव जि हालेगु । जि थन याकःचा च्वने तक नं ग्यासैं वये धुंकल ।
मस्तय्त नं खापा लिसाला थकी धयां ल्वःमंकाः वनीगु ! जितःला व लुखा
सदां सदां तिना तःसाहे याउँ थें च्वं ।’

हिसिपूर्ण कलाःयात हःपाः बिल— ‘छु म्वाः मरुगु बिचाः यानागु ?
आम्ये नुगः ग्याके जिउ ला ? ग्याःलिसे ख्याना हइका । छुं नं जूगु मरु ।
मन बल्लाका तये माः का । थौं मजिउसा कन्हय् जि हे जीति । उखुनु
उखुनु सिकें आः स्वये जिउगु दु थें ।’

भाःतया न्हिन्हिया थयाःगु हःपाः न्यनाः कुचाये धुंरुह्म न्हसला
गनं पत्याः जुइ ? थःगु जिउ छु जुयावनाच्चन थःत वाः मचाइ ला ?
न्हसला गनं लुदनी ? भाःतया ह्लाः ज्वनाः मफु मफु छगु उत्सुक लें च्वंकल
आसक्तुति पहलं— ‘बिउ बिउगु वासलं मथिउगु स्वये ब्यथा मेगु हे थें च्वं ।
ग्व थौं भचा जी ला धकाः च्वने ह्मिगः सिबें नं तच्चः । न्ह्याबलें न्ह्याबलें

थथे हे जक गुलि जुइका चवने । जितः ला च्वं, जि छुं धुंका थें, छुं ल्वः
 मंका थें, मयासैं मजिउगु ज्या मयाना थें ।' भाःतया स्वाः छकः पुलुक
 स्वल । स्वालय् वेचैन स्वाक ज्याः । साहस यानाः न्ह्यज्यात - 'जितः
 ला जि छुं याये धकाः च्वनागु मयासैं लिपीका तइगुलि कोप जूगु थें च्वं ।
 धाथें न्हापा जिमि मांया नं छकः थथे हे जुइके नंके धुंकल । याःयाःगु
 वासलं मग्यः । लिपा वयं वंबलय् पूमवंगु कलः छगः च्वय् द्याहायेके व्छयेगु
 ज्या बिल । धाथें, सत्य सत्य, कलः वनाः निन्हु दुखुनु हे ल्वय् धइगु ला
 हा हे चाना बिउथें । सके जितः नं वहे जिमि मांया ल्वय् लिथ्वइ
 वःगु ला । छकः वना स्वयां छु जुइ ? मजिउ ला ?' थुलि खँ ह्लाःह्ये स्या
 सः हे खाखातू । मन थातं मच्चं सके न्हापा थें कलः वने धालकि हे ह्लाः
 लम्हुइ ला धकाः ।

हिसिफूरणं आताहां । छुं हे लिच्चः मकयं । अन्तर्द्वन्द्वम् लाःह्ये थें ।
 मनय् दुने गुवः खँ । वया व धाये थ्व धाये धइगु हे मरू । बिचालय् ताउत
 तक दुने धुंकाः शान्त जुयाः नं गम्भीर जुयाः न्ववात - 'छु याये !'
 सलय् आत्म समर्पणया भाव दुथ्याः - याःयाःगु वासलं मथिउ, डाक्टरतसैं
 नं थ्व हे ल्वय् धकाः धाये मफु । ल्वय् साप हे तच्चः स्वाःवः । छं नं
 गुलि कसाः नइच्चनेगु । हानं छिमिमांया नं न्हापा थथे जुइके धुंकल हं,
 मखुला ? लिथ्वइ वःगु ल्वय् ग्यानापु धाःगु । थथें सुम्क च्वने सिबें कलः
 छगः व्छये मालीका हला ? वरू सुइत व्छये माली ? अँ लिक्कसं च्वंहा
 काकियात व्छःसा जीला, व सा ह्या धाइनं मखु, छन्त धूवांधू स्वःवइच्चंहा
 नं जा खः । कन्हय् हे वयात कलः व्छये माली । माःगु पुजा ज्वलं थौं हे

ताःलाका तये माल बरू । जि मस्त सःता वये का न्हि । लिपा पसः ती
धुंकी ।'

भाःत पिहां वंगु स्वइच्चंहा न्हसलाया ख्वाल्य मचायेक न्हिलां
सुल्ल फ्याच्च सुल्ल फ्याच्च ह्यातः वल । ह्यछि हे कपाय् थें याउंसे च्वनाः
मन चंचं धाःथें च्वनावल । वया म्हं ल्वय्-भंग सदां सदां यात व्वया वं थें
ताल । जीवनय् जीवन दुबिउगु थें तायेकल न्हसलां !!

बुद्धया २५२२ वुसादँया

लसताय्

भितुना

निर्माण सम्वन्धि विभिन्न ज्याया निम्ति

सदां जिमित लुमंका दिसँ ।

केबल- कोकन्स

फोन - १५७९६

को-अपरेटिभ कन्स्ट्रक्सन

कालिमाटी

धिसिक्क धें

छम्ह मनुखं थःगु तुती जुयाच्चंगु घाः खुब गौरं स्वयाच्चन । थथे
थःगु घाः स्वैच्चंगु खनाः मेम्ह मनुयात कन्ना चायावल । उकें सल्लाह बी
थें त्ववात— “छिगु थ्व घाःला तच्चः हे जूथें च्वं । डाक्टर छकः मकयंसें
जी स्वा मवः ।

घाः जूम्ह— उकें हे खः मेपि ल्वगियात हे मस्वसें स्वयाच्चनागु,
तर छु याये स्वन्हु दत छुं हे पत्ता लगय् मजू ।

भाःत— स्व मिसा, छ न्ह्याब्लें थःछें वने धकाः सुथं निसें बेपत्ता जुइ
दइ मखु ।

कलाः— अय्सा छि नं न्ह्याब्लें पासापिथाय् वने धकाः चच्छि चच्छि
बेपत्ता जुइ दइ मखु ।

न्ह्याः वनाच्चंगु वसय् कन्दकतरं ध्यवा काकां वल । छम्ह मनु
याके ध्यवा काकां कन्दकतरं न्यन— छि गनतक भायादीगु ?

पेसेन्जर— (नोट ब्यु ब्युं) छें वनेगु । कन्सय्सन कतय् याताः
मेगु ध्यवा लित हि ।

छगु वयूरीयो पसः । पसलय बःम्ह ग्राहकयात स्वयाः पसल्या
न्यन— अँ, छितः छु माःगु धेदिसँ ?

ग्राहक— जितः ला ध्यबा माःगु

पसल्या— (भस्कय् जुयाः) ध्यबा ! छुकिमा ध्यबा ?

ग्राहक— भस्कय् जुया दीम्बाः । छिगु पसलय् मीगु व ध्यायेगु (सेल एगड
वाइ) धकाः साइनबोर्ड तथा तःगुलि जि मीगु सामानत
ज्वना वयागु दु ।

—*—

❀ स्वांयापुन्हिया लसताय् ❀

सकल नेपाःमिपिन्त

❀ भिन्तुना ❀

भेसिनं दयेकूगु— पाउरोटी, क्रिमरोल, केक, डोनत, जर्मन ब्रेड
आदि नसाज्वलंया निर्मित जिमित लुमंका दिसँ—

पन्ना बेकरी कंपनि (प्रा) लि.

बाहाचः, काठमाडौं
१२०६२८ फोन → २४१७९

जिमिगु खँ

तयजू- थौं ताइप पौया रूपय् मखुसे छापा आगलं छिकपिनि
न्होने तयजू याःवइ च्वना । तर तयजू थःके थुलि ह्युपाः हयवं-स्वाहाने
छतं गयेत सफल जुल- श्व जिमिसं धायेमखु । तर, थुलि धाये तयजुं थःत
सिमित घेरां (ब्वमि, क्षेत्र) धाःसा पिने वयेत अबस्य कुतः याःगु खः ।

×

×

×

छगू न्हूगु सुथ हयेगु ग्वसालय् थौंया च्वमि थःगु कलम न्ह्याकी ।
जन चेतना थल्लोनेगु ताःतुनाः गुलिनं च्वइ व कापि दुने स्वथना तइ
मखु । पत्रपत्रिका सफूया माध्यमं थःगु खँ जनमानसय् लाका च्वनी ।
छह च्वमियात उबलय् सन्तोष दइ गुबलय् वया च्वसु उपो मनूतसें येकी ।
बब वया च्वसुं आशायाना सिबाय् उपोसिनं येका हइ, च्वमियाके उत्साह
दुगंछि बढय् जुजुं वनी ।

श्व स्थिति हयेत भीगु भाषाय् आपालं आपाः कुतः जुइमानि छाय्कि
नेवाः जुथाःनं नेपाल भाषाया सफू स्वयेपाखें मनूतसें रुचि मतः । श्व खँघात
४०% नेवाः स्नातक दूगु दे, येँ यल, ख्वप यानाः ८७% शिक्षित नेवाःत दुगु
थासय् थौं नेपाल भाषा सफूया गुगु माग दयेमाःगु खः व मरुगुलि स्पष्ट
वयं । खतुं थःगु हे भाय् ब्वने मसःपि यक्को दु, तर श्व स्थिति भीसं हैगु
मखु-देया दोषपूर्ण शिक्षानीति खः । अय्नं थुखे पाखे भीसं हचितया
यंकेमाः । थुकेया लागि प्रचार प्रसारयात बल्लाके माःगु आवश्यक जू ।
प्रचार व प्रसारया मू साधन सफू व पत्रपत्रिका खः (खतुं श्वया लैय् नं
यक्को कं बुयावःगु दनि) तर छता खँ गुलिनं सफूत पिदनी थौं भचा भचा
मियाः मेगु फुक्कं पिकाकःया सन्दुकय् किलं नयाच्वनी । थुके च्वमितय्के

नैरास्यता पिज्वैगु खतरा वः ।

छगू मजबूतगु पिथना संस्थाया अभावं थौं गुलिनं सफू, पत्रपत्रिका
पिहां वइ स्वयंम लेखक पिकाकं साहित्य सम्मेलनय्, पवं पर्वय् स्वयम्भुद वनाः
म्यु वने माला च्वन (गुजागु बिडम्बना थौंया भी च्वमितय्त)

श्व समस्या वःगुया छगू कारण-नेपाल भाषाया सफू मीगु पसःया
अभाव खः । नाप्पं दुगु छगू निगू पसलय् नं पर्याप्त मात्राय् पिहां वःगु सफू
मदइगु । मेखे पिकाकःया छेँ किलनया च्वनीगु । हानं मेमेगु गुलिनं सफू
पसः दु-अन नेपालभाषायो सफू मरू-कोर्षया बाहेक । छाय्कि इम्सं स्यु
द्वलय् छह्य निह्ये स्यां जक फलानागु सफू दुला धकाः न्यंवइगु ।

थुकथं छेले पसःया अभाव सा मेखे सीमित क्षेत्र । उपत्यकां पिने
गन नेवाःतय् बस्ति यक्को दु अन थनं पिहां वःगु सफू मीगु कुतः मजू । उक्के
भाय्पा लागि गुलिनं कुतः जुल थन हे जक जुल । पिनेयापिसं नं तर्क
कायेमखं । फलस्वरूप इम्सं थःत हे जुयाच्चंगु प्रहार थःत हे याना
च्चंगु, दमन गाइडया अभावय् थुइका काये मफुत सा मेखे भीसं हे नं थःके
दुगु छगू बल्लागु शक्तियात तंका च्वने माल ।

थुगु परीपेक्षय्, भीगु हि चःति दंगु रेडियो नेपाल भीगु मखुगु
व्यलय् प्रचारया साधन सफू पत्रपत्रिकायात देया कुंकुलामय् नं छोयगु
पाखे कुतः जुइमाःगु आवश्यक जिमिसं खना । थथे जुयाः बांलाक बिक्री
वितरण जूसा हे तिनि भीगु भाषाय् नं छगू मजबूतगु पिथना संस्थाया उत्पत्ति
जुइ फैगु आशा कायेफइ ।

अन्त्ये, स्वांयापुन्हि सकल नेपाःमि पिके न्हू जागरण ह्येफयेमा ।
जिमिगु थ्वहे मन्तुना ।

ने. सं. १०९७ पोहेला १४ खुन्हु की की श्वः
 पाखें न्यायेकूमु संगीत मुँज्याम् ल्हापं बियाः ग्वहालि
 घाताद्यूपि :—

जनप्रभात मा. वि.

गोबिन्दलाल किलाग :—

६६।२०

परिवार पाखें

१६५।-

बटुककृष्ण खड्का

५०।-

तुलिसमान

३०।-

जीवनराज

३०।-

न्हुछे महर्जन

३०।-

साहु तोलाराम सिन्धु

२६।-

साहु अलिहसब

२५।-

साहु मजनु मिया

२५।-

२० तका बियाद्यूपि

मरतमान श्रेष्ठ

अमर बहादुर श्रेष्ठ

बा. अडब

रामेश्वर शर्मा

गणेशनारायण श्रेष्ठ

वसन्तकुमार साय्मि

धुवनारायण साय्मि

लक्ष्मणकृष्ण ताम्नाकार

१५१- लका बियाद्यूपि

किरण साय्मि

रामलाल प्रधान

बद्रीराज

देवेन्द्र श्रेष्ठ

ओमकृष्ण बज्राचार्य

ऋषिबहादुर श्रेष्ठ

द्वारीकालाल

बिश्वनाथ

चन्द्रदास सि

नरनारायण श्रेष्ठ

रामबहादुर सि

हरि श्रेष्ठ

इश्वरचन्द्र साय्मि

राममाया प्रजापति

नारायणदास साय्मि

सालिकराम कायस्थ

हरिहरमान साय्मि

अशोककुमार खुसः

शुभासचन्द्र अग्रवाल

१५१-

केशवलाल श्रेष्ठ

१४१-

मोहन शर्मा

१३१-

रामशरण श्रेष्ठ

१२१-

स्याम कृष्ण श्रेष्ठ

१११०५

मंगलकृष्ण श्रेष्ठ

१११-

हिक्मत बहादुर माली

१०११०

नारायणप्रसाद

१०१०५

१०१- लका बियाद्यूपि

नारद

रमेशप्रसाद मिश्र

मंगलनारायण साय्मि

राधेश्याम महर्जन

शिवेश स्यस्यः

राम शरण साय्मी

जगतनारायण महर्जन

रामकृष्ण तवः

हरि बैद्य

रबीन्द्र साय्मि

रत्नबहादुर साय्मि

रबिकृष्ण साय्मि

देवनारायण साय्मि

मधुरध्वज जोशी

गम्भीरध्वज जोशी

बिनोद श्रेष्ठ

तेजसिद्धि गुभाःजु

भिमबहादुर श्रेष्ठ

कृष्णमान मालाकार

भाइराम श्रेष्ठ

बाबुकाजि डंगोल

रामकृष्ण श्रेष्ठ

जगन्नाथ

कृष्ण मानन्धर

प्रेमकुमार भट्टचं

यशबहादुर राउत

भक्तलाल शाही

कृष्णदेवी साय्मि

शंकर मानन्धर

रामलाल श्रेष्ठ

ऐश्वर्यलाल

रमेश साय्मि

प्रकाश साय्मि

नाती महर्जन

बाबुकाजि प्रधान

राधाकृष्ण मानन्धर

बिष्णुनारायण

लक्ष्मीकान्त शर्मा

रामेश्वर श्रेष्ठ

शिवलाल श्रेष्ठ

बाबुराम श्रेष्ठ

स्वयम्भूरत्न बज्राचार्य

प्रदीप मानन्धर

गोपालदास श्रेष्ठ

रामभक्त श्रेष्ठ

मुक्ति मानन्धर

पूर्णबहादुर साय्मि

राम मानन्धर

रुद्रकृष्ण तवः

गंगाराम श्रेष्ठ

सत्यनारायण रंजीत

हरिभक्त मानन्धर

कृष्णबहादुर साय्मि
 भाशानारायण महर्जन
 सानुनानि धिताल
 कान्छा लामा
 कृष्णबहादुर लामा
 कन्हैयालाल कायस्थ
 साहु जोगेन्द्रप्रसाद
 हरिनारायण साय्मि
 प्रेमबहादुर महर्जन
 होमबहादुर पाण्डे
 साहिला महर्जन
 ब्रह्मप्रसाद भट्टचं
 लक्ष्मीदास साय्मि
 न्हुछेमान सि
 बिष्णुगोपाल श्रेष्ठ
 रमेश खड्का
 कृष्णबहादुर
 चिनियामान बज्राचार्य
 ध्रुवप्रसाद
 अर्जुन थापा
 अमृतमान डंगोल
 स्यामबहादुर साय्मि

शम्भू श्रेष्ठ
 गोपाल शाही
 हिरालाल साय्मि
 हिरादेवी खड्का
 भाइराज तुलाधर
 विश्वराम
 कमलदाश सि
 पूर्णदास साय्मि
 जेठा महर्जन
 बाबुराम महर्जन
 राम महर्जन
 आनन्दलाल अमात्य
 जनकमाया साय्मि
 दुर्गादास श्रेष्ठ
 बलराम कायस्थ
 न्हुछे साय्मि
 बिष्णुलिप्रसाद स्वस्वः
 रामदास जोशी
 शालिकराम के. शि.
 बलराम पौडेल
 बुद्धकृष्ण डंगोल
 दिलबहादुर साय्मि

नन्दलाल रिसाल

तेकबहादुर कर्माचार्य

गोबिन्ददास श्रेष्ठ

काशिराम साय्मि

कृष्णदास साय्मि

अर्जुनकुमार

लक्ष्मीतारा साय्मि

शान्तलाल साय्मि

मदनमान श्रेष्ठ

भरत परियार

दयाराम प्रजापति

रामशरण के. शि.

५१- तका बियाछूपि

बुद्ध ज्यापु

कृष्ण डंगोल

भुराराम अग्रवाल

बालकृष्ण साय्मि

मोतिराम बज्राचार्य

बलवीर सिंह गर्तौला

कुशुम महर्जन

नारायणदास श्रेष्ठ

गंगाराम साखः

तुतदास साय्मि

मानकृष्ण मानन्धर

कृष्णबहादुर साय्मि

महेश्वर साय्मि ।

सूर्यप्रकाश साय्मि

प्रेमबहादुर मानन्धर

सानुकाजि साय्मि

शिवप्रसाद सुवेदी

रामबहादुर राजभण्डारी

रामकृष्ण रिसाल

नीलकण्ठ श्रेष्ठ

महाजन ठाकुर

स्याम साय्मि

जोगरत्न बज्राचार्य

पद्मराम शाक्य

श्रीकृष्ण के. शि.

कृष्ण मानन्धर

की की श्वःया ल्याःचा

दुहांवःगु	धेवा	खर्च जूगु	धेवा
ल्लापंपाखें वःगु-	२२२०।४०	मायक	- १६०।-
०३४।६।१ गते ख्यालः		तसा	- ४६५।००
प्याखें वयना ल्यंदुगु-	१५१।५५	दवूस्वनेगु व प्रचार	१६१।१०
		बिबिध	- २२६।६५
		वाकि दनिगु	- १३९।२०
फुक्क याना-	२३७१।६५	फुक्कयाना	- २३७१।६५

नोटः- १. ०३४।६।१ गते ख्यालः प्याखें वयनेत ल्लापं बियाः ग्वहालि
याना द्यूपिनि नां तयजूया मेगु ल्याः खय् पिदनी ।

२. ल्लापं बियाः ग्वहालि याना द्यूपिन्त श्व ल्याःया तयजू ब्या
छपा बिइगु जूगु दु ।

छयाञ्जे
भी भी श्वः

बुद्ध जयन्तिया लसताय्

सकल नेपाःमिपिन्त

— ❁ भिन्तुना ❁ —

छितः माःगु उलनकाया निम्ति

जिमित लुमंका दिसँ

गोल्छा उलन प्रा. लि.

बालाजु, काठमाडौं

फोन- १५५८८

२५२२ स्वांया पुन्ह

सिद्धार्थ जन्म, बुद्धत्व प्राप्त व महापरिनिर्वाण

जूगु दिंया लसताय्

सकल नेपाःमिषिन्त

भिनुना

लुसंका दिसँ

सिल्पा चिम, बिजुलीया तार व बिजुलीया

मेमेगु मालसामानया निर्मित

नबिनि इन्टरप्राइजेज

मोछेँ त्वाः ७५९

येँ - ५

❀ स्वांयापुन्हिया लसताय् ❀

सकल नेपाःमिपिन्त

❀ भिन्तुना ❀

काठमाडौं - मध्य नेपाल - काठमाडौं

काठमाडौं	—	सिमरा	—	काठमाडौं	—	ह्लि ह्लि
"	—	रुम्जाटार	—	"	—	हप्ताय् निरुः
"	—	जनरुपुर	—	"	—	ह्लि ह्लि
"	—	फाप्नु	—	"	—	हप्ताय् छकः
"	—	जिरी	—	"	—	"
"	—	भरतपुर	—	"	—	हप्ताय् न्याकः
"	—	पोखरा	—	"	—	ह्लि ह्लि
"	—	मेचौली	—	"	—	ह्लि ह्लि
"	—	भैरहवा	—	"	—	हप्ताय् न्याकः
"	—	बागलुंग	—	"	—	हप्ताय् छकः
"	—	जोमसोम	—	"	—	हप्ताय् छकः

शाही नेपाल वायुसेवा निगम

नेपाल सम्बत् १०६८

स्वांयापुन्हिया लसताय्

तिकभयाः

(निला-पौ, रजिष्टर्ड)

पिहे दन

स्वांयापुन्हिस पिदन

आलमत

देश विदेशया खबर

यःगु हे ववथाय् चबनाः स्वयादिसँ

नेपाल भाषा पत्रिका

(न्हि पौ)